

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 16 marca 2026 r.

Poz. 1476

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.68.2026

Lublin, dnia 13 marca 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXIII/168/2026 Rady Gminy Niemce z dnia 17 lutego 2026 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, w tym w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, mieszkaniach wspomaganych i treningowych, w części obejmującej:

- wers trzeci kolumny drugiej w § 2 ust. 2,
- wers trzeci kolumny trzeciej w § 2 ust. 2,
- § 3 ust. 6 uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXIII/168/2026 Rady Gminy Niemce z dnia 17 lutego 2026 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, w tym w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, mieszkaniach wspomaganych i treningowych, w części obejmującej:

- wers trzeci kolumny drugiej w § 2 ust. 2,
- wers trzeci kolumny trzeciej w § 2 ust. 2,
- § 3 ust. 6 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXIII/168/2026 została doręczona organowi nadzoru w dniu 23 lutego 2026 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano przepisy m.in. art. 97 ust. 1, ust. 1a i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 97 ust. 1 ww. ustawy, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając

przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

W przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania ust. 1 zdanie drugie. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu. (art. 97 ust. 1a).

Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. (art. 97 ust. 5).

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanego przepisu jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły. W konsekwencji, postanowienia tej uchwały w szczególności nie mogą wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia do jej wydania ani być niezgodne z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Naruszenie któregośkolwiek z wymienionych wymogów będzie, co do zasady, skutkowało nieważnością wadliwego postanowienia uchwały. Tego rodzaju wady legislacyjne są bowiem traktowane w utrwalonym orzecznictwie sądów administracyjnych jako przypadki istotnego naruszenia prawa (zob. wyrok NSA z 30 września 2009 r. sygn. akt II OSK 1077/09).

W § 2 ust. 2 przedmiotowej uchwały Rada Gminy określiła w formie tabelarycznej miesięczną odpłatność za pobyt osoby bezdomnej w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, jak również w innych ośrodkach wsparcia, mieszkaniach treningowych i mieszkaniach wspomaganych.

Rada Gminy ustaliła wysokość odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych w zależności od procentowego stosunku dochodu osoby samotnie gospodarującej albo osoby w rodzinie do kryterium dochodowego:

w przypadku pobytu osoby bezdomnej w schronisku dla osób bezdomnych:

- do 100% – bezpłatnie,
- powyżej 100% do 150% - 40%,
- powyżej 150% do 200% - 50%,
- powyżej 200% do 250% - 65%,
- powyżej 250% - 300% - 80%,
- powyżej 300% - 100%.

w przypadku pobytu osoby bezdomnej w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi:

- do 100% – bezpłatnie,
- powyżej 100% do 150% - 50%,
- powyżej 150% do 200% - 60%,
- powyżej 200% do 250% - 70%
- powyżej 250% do 300% - 80%,
- powyżej 300% - 90%.

Analiza regulacji przyjętych w § 2 uchwały prowadzi do wniosku, iż w przedziale do 100% kryterium dochodowego pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi jest bezpłatny (wers trzeciej kolumny drugiej i trzeciej tabeli w § 2 ust. 2).

W ocenie organu nadzoru regulacje przedmiotowej uchwały wprowadzające jako zasadę brak odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w przypadku osób, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej.

Z brzmienia tego przepisu wynika bowiem jednoznacznie, iż w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania zasada, według której opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia nie ponoszą osoby, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Jednocześnie ustawa określa, że w przypadku, gdy dochód tej osoby nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

Realizując przedmiotowe upoważnienie, Rada jest zobowiązana do ustalenia zasad odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia.

Przepisy ust. 1a zostały dodane do art. 97 ustawy o pomocy społecznej mocą art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1690). Powyższa zmiana weszła w życie 4 października 2019 r.

Regulacja art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej stanowi odstępstwo od zasady przyjętej w ust. 1 art. 97, zgodnie z którą pobyt osoby kierowanej do ośrodka wsparcia, w przypadku gdy jej dochód nie przekracza przyjętej w ustawie kwoty kryterium dochodowego, ma charakter nieodpłatny.

Jak wynika z treści z uzasadnienia do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: *„Wprowadzenie odpłatności od osób do tej pory z niej zwolnionych postulują organizacje pozarządowe prowadzące schroniska dla osób bezdomnych. Zgodnie z powyższymi postulatami opłaty te w większości przypadków mają wymiar symboliczny i nie stanowią istotnego źródła pokrycia kosztów prowadzenia placówek. Mają jednak wielce istotny wymiar edukacyjny związany ze specyfiką grupy, której świadczona jest pomoc – ich zadaniem jest przeciwdziałanie uzależnieniu się osób bezdomnych od całkowicie darmowego schronienia oraz uświadamianie odpowiedzialności (także finansowej) za własny los.”*

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmując uchwałę na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej jest zobowiązany uwzględnić w przyjętej regulacji odrębne zasady odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych określone przez ustawodawcę w art. 97 ust. 1a tej ustawy.

Ustalone zatem w powyższy sposób przez Radę Gminy Niemce zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, nie wypełniają w sposób prawidłowy i kompleksowy delegacji wynikającej z art. 97 ust. 5 w związku z ust. 1a ustawy.

W § 3 ust. 6 uchwały przyjęto, że *opłaty za pobyt stanowią dochód gminy Niemce*.

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja wykracza poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Na podstawie powołanej normy kompetencyjnej art. 97 ust. 5 ustawy radzie gminy przysługuje uprawnienie wyłącznie do określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia w tym w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, a także mieszkaniach wspomaganych i treningowych.

Z powyższego nie sposób wywieść kompetencji do klasyfikowania dochodów uzyskanych z opłat za pobyt w takich ośrodkach wsparcia. Ponadto, należy wskazać, że źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego zostały szczegółowo uregulowane w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, z późn. zm).

Normatywny charakter uchwały, podejmowanej na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, przesądza o konieczności formułowania zawartych w niej postanowień jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego.

Oznacza to, że wszystkie unormowania takiej uchwały muszą precyzyjnie realizować delegację ustawową i nie mogą swym zakresem przekraczać jej granic.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXIII/168/2026, we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Lubelski

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Niemce
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Niemce